

25 oktober 2018

Dag tegen de armoede – Nijmegen

Impressie van de middag

WELKOM in het Van 't Lindenhoutmuseum

In 1987 is de [Internationale Dag ter Bestrijding van Extreme Armoede](#) opgericht en erkend door de Verenigde Naties. Een mooie aanleiding om samen met een brede vertegenwoordiging van betrokkenen de uitvoering van het Nijmeegse armoedebeleid te bekijken.

[Stichting Present](#), [Stichting Fibon](#) en de [gemeente Nijmegen](#) organiseren samen de 3^e editie van 'De dag tegen de armoede' op donderdag 25 oktober 2018. Zij willen de armoede in Nijmegen een gezicht geven. De dag biedt een gelegenheid voor ontmoeting en dialoog tussen vrijwilligers en professionals die zich sterk maken voor armoedebestrijding.

Het plan om armoede met een fototentoonstelling in de stad letterlijk “een gezicht” te geven, vindt plaats van 10 oktober t/m 4 november in de Stadsschouwburg, de vitrine in het stadhuis en verschillende wijkcentra.

Geïnteresseerden in de foto's kunnen contact opnemen met [Frans Eppink](#).

Start –VAN 'T LINDENHOUTMUSEUM

Het middagprogramma begint in het [Van 't Lindenhoutmuseum](#).

Anne-Marie Jansen, conservator van het museum, verwelkomt alle aanwezigen in het Bethelkerkje in Kinderdorp Neerbosch.

Eric van Ewijk, Beleids- en procesadviseur Schuldhulpverlening, is deze middag de dagvoorzitter en leidt de aanwezigen door het programma.

Renske Helmer-Englebert, wethouder Werk, Inkomen & Armoedebestrijding, opent de middag officieel met een persoonlijk woord over armoede in Nijmegen.

De Bank

‘Nog even langs de bank’.

Vijf woorden die je regelmatig gebruikt vlak voordat je boodschappen gaat doen of op stap met vrienden.

Woorden die je over het algemeen zonder schaamte uitspreekt. Ik zeg ‘over het algemeen’, want er zijn mensen voor wie het woord bank een hele andere lading heeft. Mensen die door omstandigheden financieel zo in de knel zijn gekomen dat ze naar de bank gaan voor dagelijkse zaken zoals eten en kleding.

Ik heb het over de Voedselbank en Kledingbank.

Men gaat hier pas heen na het nemen van de enorme drempel die schaamte heet. Die drempel leidt er helaas ook vaak toe dat schulden vele malen groter zijn dan wanneer die drempel er niet zou zijn.

Praten over je financiën en al helemaal wanneer je in de knoei zit doe je niet. Dit ligt nergens vast in de wet en regelgeving maar je praat er gewoon niet over. Die schaamte is jammer want als mensen 10x eerder om financiële hulp zouden vragen dan zouden deze problemen niet escaleren en makkelijker oplosbaar zijn.

Als wethouder met schuldhulpverlening en armoede in de portefeuille wil ik dat de mensen in Nijmegen de schaamte voorbij gaan en eerder om hulp vragen. Dat het gaan naar voedselbank en kledingbank gezien wordt als onderdeel van een financieel genezingsproces en degene die er gebruik van maken niet het predicaat “eigen schuld dikke bult” krijgen, maar een compliment, omdat ze een probleem onder ogen hebben gezien en er keihard aan werken om weer financieel gezond te worden.

Renske Helmer-Englebert

Wethouder Werk & Inkomen en Armoedebestrijding

Hierna spreekt Qader Shafiq van [Bureau Wijland](#) een column uit over zijn ervaring als vluchteling in Nijmegen met armoede.

Hoe arm is arm in Nijmegen?

Hoe arm is arm in Nijmegen? Volgens de definitie van de Verenigde Naties is armoede het niet kunnen voorzien in de eerste levensbehoeften. Armoede ontstaat wanneer een persoon of een groep mensen onvoldoende betaal- en/of ruilmiddelen heeft om in de primaire levensbehoeften te kunnen voorzien. Deze bestaansmiddelen zijn wel aanwezig, maar ze kunnen als gevolg van schaarste onbetaalbaar worden. Primaire levensbehoeften omvatten zaken als schoon en drinkbaar water, voedsel, kleding, huisvesting en toegang tot gezondheidszorg en gelden als noodzakelijk om een menswaardig leven te kunnen leiden.

“De Nederlandse democratie is gebaseerd op vier belangrijke pilaren: vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en burgerschap...” dat vertel ik soms aan nieuwkomers die hier een nieuwe leven beginnen en verplicht de Participatieverklaring moeten ondertekenen. Bij de gedetailleerde uitleg over solidariteit gebruik ik voorbeelden zoals belasting en zorg die wij betalen. Maar iedere keer wanneer ik dat vertel, denk ik aan de eerste Shelter City gast van Nijmegen, de Congolese mensenrechtenadvocaat Placide Ntolo. Op een maandagmiddag toen wij de voormalige stadswinkel passeerden, zagen wij een groep daklozen voor gratis soep in de rij staan. Dit waren allemaal autochtone burgers. Placide kon niet begrijpen dat zoiets mogelijk was in dit rijke land. Later toen hij meer gezien had en bij de rijke en arme Nederlanders op de stoep was geweest vertelde hij: “Ik begrijp niet dat zo’n grote contrast tussen arm en rijk mogelijk is.” Hij was gecharmeerd van het solidariteitsgevoel van de vooral niet rijke Nederlanders. Op bezoek bij de Kledingbank Nijmegen waar hij door lieve vrijwilligers warm aangekleed werd, zei hij: “Hier trof ik het ware Nederland aan”. Deze Oost Congolees bekend met honger, agressie en schoolloosheid, hield ons hier een spiegel voor. Laten we soms met de ogen van een ander naar onze samenleving kijken om onszelf een spiegel voor te houden, en zonder appels met peren te vergelijken. Met de ogen van een Afghaanse leraar die als kostwinner van een groot gezin omgerekend nog geen €200 per maand verdient. Of met die van een kledingnaaister uit Bangladesh die voor Primark en C&A voor onze kleurrijke garderobes zorgt. En dat voor €35 per maand... Wij hebben het hier goed zou je zeggen. Maar hoe komt dat een deel van het volk van het grootste groenten exporterende land afhankelijk is van de voedselbanken?

Ik wil u deze vragen meegeven: klopt het beeld van onze samenleving zoals we dat aan nieuwkomers vertellen? Of is ons beschaafd land aan herinrichting toe? Deze vragen zijn van belang als je schrikt van het gegeven dat er ruim vierhonderdduizend kinderen in Nederland leven onder de armoedegrens. Als je je realiseert dat een derde van de Nijmeegse huishoudens nog geen duizend euro spaargeld heeft. Of zelfs helemaal geen spaargeld. Als je weet dat achter sommige gordijnen in Dukenburg, Lindenholt, Nijmegen-West en Hatert, waar veel mensen met een laag inkomen wonen, tranen schuilen. Als blijkt dat onder de Nijmegenaren 12 procent zich eenzaam voelt. En als je hoort dat meer dan een kwart van onze stadsgenoten gebruik maken van één of meer voorzieningen of hulpregelingen, vooral eenoudergezinnen en huishoudens met een niet-westerse achtergrond.

Naarmate de armoede in Nederland toenam, werden allerlei termen gelanceerd: Participatiesamenleving, naoberschap, eigenregie, zelfredzaamheid... Ook de coalitieakkoorden van het Nijmeegse stadsbestuur staan, sinds ik ze kan lezen, vol met mooie voornemens en kreten zoals “Solidaire stad”, “Ongedeelde stad”, “Bruisende stad”... Maar van achter de bureaus wordt de weerbarstige werkelijkheid van de kwetsbare sociale contacten en familierelaties waarmee mensen geconfronteerd worden, niet gezien. Vooral die wijken waar soms meer dan de helft van de opgroeiende kinderen ervaart hoe hun ouders uitgesloten zijn van kansen op werk en sociale participatie, hebben geen behoefte aan mooie leuzen. Als wij willen dat ons Nijmegen werkelijk een ongedeelde samenleving wordt, dan moeten wij naar de demografie van de stad kijken. Als we de kansarmen willen ondersteunen, hun kinderen als de toekomst van ons land willen zien en hun kinderen willen laten inzien dat zij de toekomst van het land zijn, dan moet het stellen van grenzen en het bieden van perspectief in balans zijn. Achterdochtige benadering kan tot teleurstellingen leiden en zorgt dat het vertrouwen in de overheden aan wie we de organisatie van de samenleving toevertrouwd hebben, geschaad wordt. Dat wat ik tijdens een gesprek met een functionaris van UWV ervoer, gun ik niemand. Ik was tijdelijk werkloos en zat voor hem. De manier waarop hij coor mijn paspoort bladerde en naar mij keek, kan gerust als vernedering gezien worden. Dit terwijl ik net gebruik maakte van mijn recht op een WW. Ik zorgde ervoor dat ik die meneer niet meer zag. Maar dat lukt niet iedereen.

Het sociale vangnetstelsel moet rechtvaardiger. Ik ken veel mensen die je werkende armen kunt noemen. Het is pijnlijk om te zien dat een politieagent of een onderwijzer met een gezin en een bijstandsgesin met ongeveer dezelfde inkomsten, verschillend behandeld worden. Vaak is er sprake van de beruchte ‘armoedeval’: dat je er niks mee opschiet als je vanuit de uitkering eindelijk betaald werk vindt. Dat je zelfs kunt terugvallen qua inkomsten. Ook dan moeten gezinnen gebruik

kunnen maken van noodzakelijke voorzieningen. En bovenal moet gelden: ontnem de armen niet hun vrijheden. Investeer in het herstel van zelfbeschikking van de burgers op een beschaafde wijze.

Verder is een cultuursensitieve aanpak zeer essentieel voor het voorkomen van armoede. Helaas kunnen nog steeds veel instellingen, die zowel met de opvang als begeleiding van mensen met sociaaleconomische achterstand werken, geen goede aansluiting vinden op de werkelijkheid. Een goed beeld van de werkelijkheid zou kunnen voorkomen dat veel mensen in de schulden terecht komen en het zou hen kunnen bevrijden uit het bureaucratische doolhof van formulieren. Zo vertelde een functionaris mij laatst dat jonge Eritrese vluchtelingen die graag willen werken behoefte hebben aan begeleiding tijdens - maar vooral ook na - de overgang van een uitkering naar betaald werk. Deze overgang loopt geregeld mis en de gevolgen zijn groot als zaken niet goed geregeld zijn. En wat te doen als je je werk weer verliest, als het maar tijdelijk is en je weer terug moet vallen op een uitkering? Dit zijn aspecten waarbij begeleiding nodig is, al helemaal in een steeds digitaler georganiseerd systeem. Op deze manier voorkom je dat mensen in een sociale isolement terecht komen met mentale problemen als gevolg.

Het is tijd om op samenlevingsniveau aandacht te besteden aan de oorzaken van armoede aan de ene kant en aan de gevolgen van armoede voor individuen en de samenleving in zijn geheel aan de andere kant. Misschien had Balkenende achteraf wel gelijk met zijn normen en waarden discussie.

Nijmegen, waar Nederland ooit begonnen is, is de aangewezen plaats daarvoor.

[Christel Hoogland](#) en Maria Buur geven een toelichting over [financieel expert](#) in de wijk én het project '[Op de rit](#)'.

Inmiddels zijn er bij de [Stips](#) Dukenburg, Zuid, Midden (opening 7 november) en Nieuw-West financiële experts van start gegaan.

En de [vroegsignalering](#) heeft met de samenwerkingspartners van 'Op de rit' vaste vorm gekregen door bewoners met schulden in een vroeg stadium actief op te zoeken.

Hierna beginnen de deelnemers aan het rondje rond de kerk richting de moestuin Neerbosch.

gaan onderzoeken of het mogelijk is mensen die minder te besteden hebben op de tuinderij te laten oogsten.

Jan van Halder, de nieuwe voorzitter van de [Voedselbank](#), vertelt wat de Voedselbank doet en over de plannen om ook verse groenten en fruit in de pakketten op te nemen in een landelijke samenwerking met de andere voedselbanken.

In de Moestuin Neerbosch vertelt boer Siem Ottenheim over de moestuin en het Voedselbos [Meerbosch](#). Boer Siem heeft dankzij de deelnemers aan de Dag tegen Armoede een aantal ideeën gekregen om te

En Maria Buur verstrekt informatie over de [fiets-app Ring-Ring](#) en moedigt de deelnemers aan 1.000.000 fietskilometers te maken voor duurzame voedselpakketten van de Voedselbank.

Hierna gaat Janine Nelissen iedereen voor naar het logeerhuis van [Dr. Leo Kannerhuis](#). Zij vertelt daar over de opvang en begeleiding van mensen met autisme en de lucht die de gezinnen krijgen dankzij de logeerhuizen. Tijdens de opvang wordt ook aandacht besteed aan het omgaan met geld omdat mensen met autisme hier vaak moeite mee hebben. Ze leren bijvoorbeeld een goede maaltijd

te bereiden voor weinig geld.

Myra van Soest, fondsenwerver bij de Gemeente Nijmegen, ligt haar werk waarbij de nauw samenwerkt met de verschillende Nijmeegse fondsen toe.

Daarna geven Francis Raymakers van de [Vereniging voor de Stille Arme](#), Henk Janssen van Dekenale Caritas Instelling Nijmegen (DCI), Linda van Aken van [Vincentius Vereniging Nijmegen](#), Tjeu Verstappen van [Stichting De Beide Weeshuizen](#), Paul Oosterhoff van het [Huis van de Compassie](#), Bernard Fickers van de [Stichting Cellenbroederenhuis](#), de ellendige e.a. gevoegde broederschappen en Eric van Ewijk namens [Initiatievenfonds Armoede en Schulden](#) elk een korte pitch over het werk van hun organisaties.

Bewindvoerders Yvonne Tielens van [Unidos](#) en Ine Verbruggen van [Overbruggend](#) tonen met een rollenspel de lastige financiële situatie van de alleenstaanden in de bijstand. In het budgetplaatje is te weinig ruimte voor de kapper en een verjaardagscadeautje. Deze groep moet steeds keuzes maken en kunnen daardoor moeilijk deelnemen aan het maatschappelijk leven.

Budgetplan				Unidos Bewindvoering
Inkomsten per maand		Uitgaven per maand		
Inkomsten aanvrager		Vaste lasten		
Salaris	€	Huur/hypotheek	€	508,64
Uitkering WIA	€ 928,29	Kostgeld/kamerhuur	€	
Pensioen	€	Energie gas/elektra	€	122,00
Alimentatie	€	Energie gas	€	
AOW	€	Energie elektra	€	
	€	Water	€	7,46
	€	Ziektekostenverzekering	€	137,73
Totaal	€ 928,29	Telefoon mobiel	€	38,34
Inkomsten partner		Internet, tv, telefoon	€	42,00
Salaris	€	Kosten bewind	€	144,03
Uitkering	€	Bankkosten	€	3,15
Pensioen	€	Motorrijtuigenbelasting	€	
Alimentatie	€	CAK/ Eigen bijdrage Wtcg	€	17,50
AOW	€		€	
	€		€	
	€	Totaal	€	1.020,85
Totaal	€ 0,00	Heffingen		
Gezamenlijk inkomen		Gemeentelijkebelastingen	€	
Huurtoeslag	€ 240,00	Waterschapsheffingen	€	
Zorgtoeslag	€ 89,00		€	
Voorlopige teruggave	€	Totaal	€	0,00
Kindgebonden budget	€	Verzekeringen		
Kinderopvangtoeslag	€	AVP/ Inboedelverzekering	€	10,93
Tegem. CAK	€ 17,50	AVP/WA-verzekering	€	
Kostgeld	€	Uitvaartverzekering	€	26,22
Onderhuur	€	Autoverzekering	€	
Bijzondere bijstand	€ 144,03		€	
	€	Totaal	€	37,15
	€	Overige uitgaven		
Totaal	€ 490,53	betaling medicijnen	€	15,95
Totaal inkomen		Reiskosten woon-werk	€	
	€ 1.418,82	School/ Studiekosten	€	
		Kinderopvang	€	
		Aflossing schulden	€	49,00
		Reservering eigen risico	€	32,00
		Reservering onvoorzien	€	0,00
Overzicht inkomsten en uitgaven			€	
Inkomsten	€ 1.418,82		€	
Uitgaven	€ 1.154,95		€	
Huishoudgeld	€ 216,00	Totaal	€	96,95
Inkomsten - uitgaven =	€ 47,87	Totaal uitgaven		€ 1.154,95
Naam:		Datum:		
Handtekening cliënt:		Handtekening partner:		

Terug in het [Van 't Lindenhoutmuseum](#) vertelt Anne-Marie Jansen over de opvang van kwetsbare jongeren in Kinderdorp Neerbosch.

Eric van Ewijk van [Gemeente Nijmegen](#), Gaby Erens namens [St. Present](#) en John Peters van [St. Fibon](#) vertellen waarom hun organisaties samen deze Dag tegen Armoede hebben georganiseerd en wat voor hen persoonlijk de reden is om zich in te zetten tegen armoede.

Maaïke Geertzen,
projectleider Ouderen
in veilige handen
Afdeling Gezond
Leven, [GGD
Gelderland-Zuid](#) i.s.m.
met [Veilig Thuis](#),
vertelt vervolgens over
Armoede bij ouderen –
als gevolg van
[financieel misbruik](#).

Voorbeeld - boodschappen

*Een nicht van mevrouw de
Vries, Janneke, komt
regelmatig tussen de
middag een boterhammetje*

eten. Na het eten doet Janneke de boodschappen voor mevrouw de Vries. Ze betaalt in de supermarkt met het bankpasje van haar tante. Dat lijkt goed te gaan. Totdat er brieven bij de mevrouw de Vries op de deurmat vallen over haar huurachterstand en niet betaalde rekeningen van het gas, licht en water. 'Dat kan niet', denkt mevrouw de Vries. 'Mijn rekeningen worden allemaal automatisch afgeschreven.' Het blijkt dus wel te kunnen, want haar nicht heeft met de bankpas haar rekening leeg geplunderd. Nu krijgt zij de deurwaarder op bezoek en is Janneke met de Noorderzon verdwenen...

Wat is financieel misbruik?

Financieel misbruik is het ongeoorloofd gebruik van bezittingen van een oudere. Diefstal van geld of sieraden, pinpasfraude, misbruik van machtigingen en gedwongen testamentwijziging zijn voorbeelden van financieel misbruik. Financieel misbruik begint meestal klein, maar kan al snel ernstige vormen aannemen. Financieel misbruik is een vorm van ouderenmishandeling, vandaar dat we er in de aanpak van ouderenmishandeling ruim aandacht aan geven.

Voorbeelden van financieel misbruik

- ☒ Wegnemen van geld, sieraden en goederen
- ☒ Verkoop van eigendommen
- ☒ Misbruik van machtigingen
- ☒ Kopen op naam van slachtoffer
- ☒ Gedwongen testamentwijziging of wilsbeschikking
- ☒ Financieel kort houden
- ☒ Misbruik van (bank)rekeningen

Afhankelijkheidsrelatie met pleger

Ouderen zijn veelal gedeeltelijk of geheel afhankelijk van anderen in hun omgeving. Vaak is sprake van een persoonlijke of professionele afhankelijkheidsrelatie met degene die hen financieel misbruikt.

Vijf voorbeelden van categorieën plegers:

- ☒ Gezinsleden
- ☒ Familieleden
- ☒ Buren en kennissen
- ☒ Beroepskrachten en vrijwilligers
- ☒ Plotselinge nieuwe 'vrienden'

Eventuele Signalen

- ☒ Betaalachterstand van huur, energie, rekeningen etc.
- ☒ Geldgebrek
- ☒ Weigeren informatie te geven over financiële omstandigheden
- ☒ Ontbreken van geld en/of goederen
- ☒ Onverklaarbare geldopnames of kosten

- ☒ Verdwijnen van waardevolle spullen
- ☒ Afgesloten van gas en elektra
- ☒ Brieven van incassobureaus

Risicofactoren

Er zijn meerdere redenen waardoor ouderen kwetsbaar worden. Vaak heeft het te maken met afhankelijkheid van anderen, dit kan worden veroorzaakt door:

- ☒ Onwetendheid: Veel oudere mensen hebben de slag naar het digitale tijdperk niet gemaakt en laten hun financiële en administratieve zaken over aan een familielid. Vaak is er binnen een partnerrelatie een taakverdeling geweest, waarbij een van de partners de geldzaken behartigt. Na overlijden blijft de overgebleven partner in onwetendheid of onbekendheid achter en neemt een familielid deze taak op zich.
- ☒ Fysieke beperkingen: Allerlei lichamelijke beperkingen kunnen een reden zijn waarom ouderen hun financiële belangen door iemand anders laten behartigen. Meestal zijn dit beperkingen in het horen, het zien en in de mobiliteit.
- ☒ Sociale beperkingen: Slachtoffers van financieel misbruik hebben vaak een klein sociaal netwerk en weinig contacten buitenshuis.
- ☒ Mentale beperkingen: Ouderen met dementie of die lijden aan de gevolgen van een hersenbloeding lopen grotere kans om financieel misbruikt te worden.

Wat kun je doen bij (vermoedens van) financieel misbruik?

1. Praat met de oudere

Als je vermoedt dat een oudere die je kent wordt misbruikt, is het goed dat je erover begint. Dit kan moeilijk zijn, omdat je meestal niet weet wat er precies aan de hand is. ER kan sprake zijn van schaamte, of de oudere wil er niet over praten omdat hij of zij bang is de zorg van de ander te verliezen. Toch is het belangrijk het gesprek aan te gaan, je kunt toetsen of je vermoedens terecht zijn, je kunt samen de volgende stap bespreken of zelf een oplossing bieden.

2. Bel Veilig Thuis of overleg met een aandachtsfunctionaris ouderenmishandeling in je omgeving (bijv. in het wijkteam)

Veilig Thuis is er voor iedereen die direct of indirect te maken heeft met mishandeling. Je kunt er terecht voor advies en hulp. Je krijgt een hulpverlener aan de lijn die naar jouw verhaal luistert. Deze hulpverlener zet alles voor je op een rij, beantwoordt vragen en geeft advies. Ook kijkt de hulpverlener samen met jou welke professionele hulp nodig is. Het is mogelijk anoniem te bellen. Veilig Thuis is er ook voor de burgers zelf.

Wat kun je doen om financieel misbruik te voorkomen?

Het begint bij bewustwording: het is voor ouderen goed om tijdig over financiële zaken na te denken. Wie gaat bijvoorbeeld de financiën beheren als de oudere dit zelf niet meer kan? En hoe worden de boodschappen betaald als naasten of familieleden dit voor de oudere doen?

Ook het vastleggen van de wensen op papier is belangrijk. Dat kan bijvoorbeeld via de notaris. Praktische maatregelen zijn er te treffen met de bank. Bij veel banken kan de cliënt bijvoorbeeld afspraken maken over machtigingen op de eigen bankrekening, zogenaamde 'zakgeldrekeningen' of opnamelimieten. Als een oudere geen vertrouwenspersoon heeft, kan er een mentor of bewindvoerder worden aangesteld.

[Wijzer Grijzer map](#)

Aan het einde van de bijeenkomst reflecteert wethouder Renske Helmer – Englebert op de middag.

Goed om jaarlijks op deze manier met elkaar het gesprek over armoede en schulden te voeren en kennis te delen. Zo ontdekken we hoe we nog beter de krachten kunnen bundelen om samen een vuist te maken tegen armoede in de stad.

Om voor elkaar en zeker ook voor de doelgroep vindbaar te zijn is het

belangrijk dat alle organisaties bekend zijn bij Wegwijzer024.nl.

Het [Huis van de Compassie](#) en [Vincentius Vereniging](#) organiseren samen met [Gemeente Nijmegen](#) in oktober 2019 de volgende Dag tegen Armoede.

Informatieblad: Armoede in Nijmegen

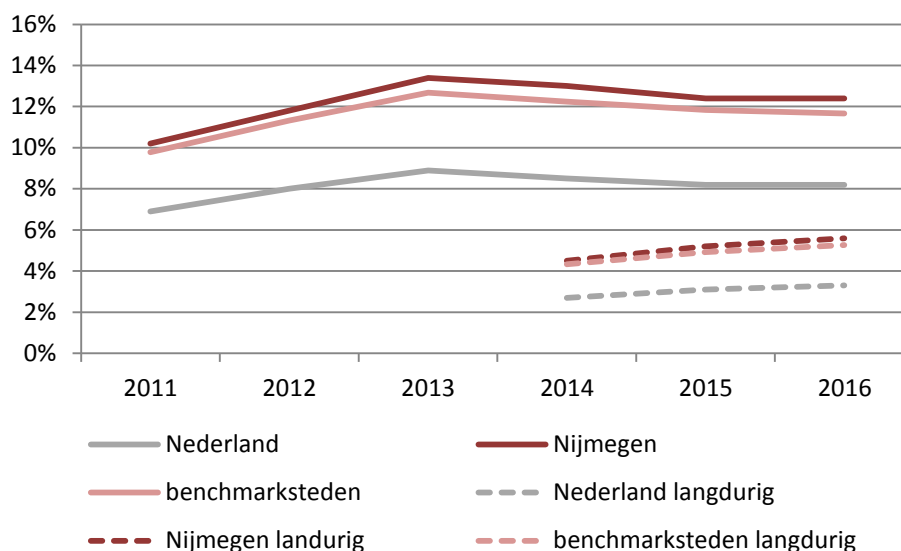
Inleiding

In dit informatieblad worden gegevens rond inkomen en armoede in Nijmegen gepresenteerd.

Belangrijk daarbij is te beseffen dat armoede op veel manieren gedefinieerd kan worden. In dit informatieblad worden twee veel voorkomende definities gebruikt:

- Lage inkomens, huishoudens met een inkomen dat lager is dan de geïndexeerde bijstandsuitkering van 1979, toen de bijstandsuitkering op het hoogste niveau ooit lag
- Huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum, waarbij het sociaal minimum gelijk is aan het bijstandsniveau van het jaar waarvoor de gegevens gelden

In Nijmegen zijn, net als in veel andere steden, relatief veel huishoudens met een laag inkomen

Figuur 1 Aandeel met (langdurig) laag inkomen, CBS IIV-statistiek

- Met 12% ligt het aandeel lage inkomens ruim boven het gemiddelde Nederlandse niveau (8%)
- Wel ligt het aandeel lage inkomens op hetzelfde niveau als in vergelijkbare steden
- Het aandeel huishoudens met een laag inkomen is sinds 2013 licht gezakt, het aandeel huishoudens met een langdurig laag inkomen stijgt wel

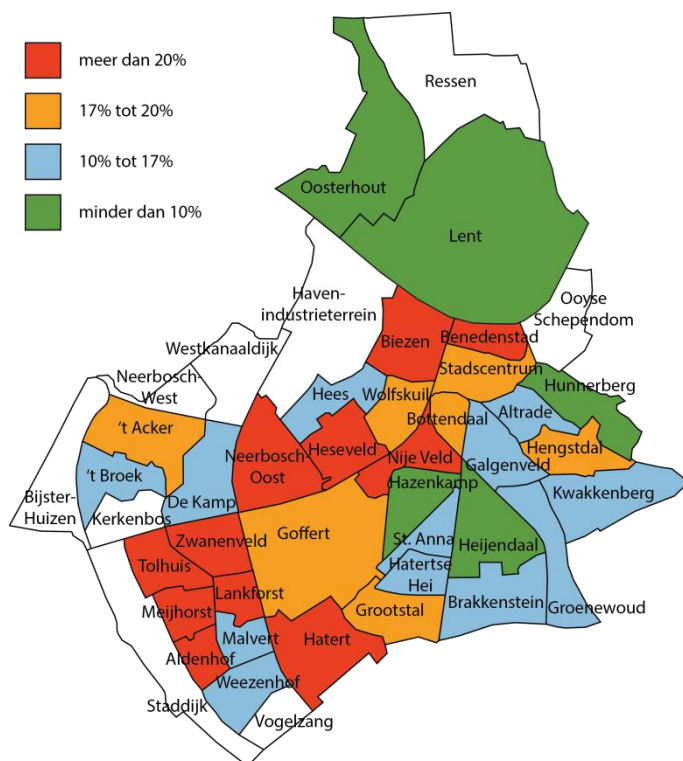
Belangrijke groepen binnen huishoudens met een inkomen tot 110% SM

- Bijna 13.000 huishoudens, 17% van alle huishoudens, hebben een inkomen tot 110% van het SM
- Alleenstaanden vormen verreweg de grootste groep hieronder Maar relatief gezien zijn er onder 1-ouder gezinnen net zoveel huishoudens met zo'n inkomen.
- Onder huishoudens met een uitkering zijn logischerwijs de meeste met een inkomen tot 110% SM. Onder werkenden komt het het minst voor (2300 huishoudens, 5% van alle werkenden)
- Geen enkele leeftijdsklasse is erg opvallend vertegenwoordigd bij huishoudens met een inkomen tot 110% SM

	aantal	als % hh in groep
totaal	12700	17%
1-persoonshh	9100	27%
2-persoonshh	1500	6%
1-oudergezin	1200	27%
2-ouder gezin	800	5%
werkend	2300	5%
uitkering	7100	63%
pensioen	3300	18%
tot 25 jaar	1000	27%
25 tot 45 jaar	4000	15%
45 tot 65 jaar	4600	17%
65jaar of ouder	3100	18%

Figuur 2 Samenstelling huishoudens met inkomen tot 110% Sociaal Minimum, bron: RIO 2016

Inkomen tot 110% SM per wijk

Figuur 3 Aandeel inkomen tot 110% SM per wijk, RIO 2014

Vooraf in wijken in Dukenburg, West en Hatert wonen veel huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum

15 oktober 2018

Jenny Zonneveld

Bureau Onderzoek en Statistiek. Gemeente Nijmegen

voor meer info: <https://swm.nijmegen.nl/p30763/inkomens-en-inkomensontwikkeling>

Met dank aan:

- [Jacqueline van den Boom](#) fotograaf
- Van 't Lindenhoutmuseum
- Dr. Leo Kannerhuis
- Moestuin Neerbosch
- St. Present
- St. Fibon
- Gemeente Nijmegen
- Alle deelnemers voor de bijdragen en actieve deelname

